

Дані таблиці вказують на те, що відгодівельні якості свиней племінних господарств знаходяться на більш високому рівні у порівнянні з їх ровесниками, вирощеними у товарних господарствах

Висновки. Відгодівельні якості свиней різних генотипів, використаних як основу для конструювання селекційного індексу, знаходяться на достатньо високому рівні.

Запропонований селекційний індекс можна використовувати для оцінки відгодівельних якостей свиней різних генотипів, вирощених в умовах конкретного господарства.

Бібліографічний список

1 Рибалко В.П. Свинарство // Племінна робота. Довідник. /М.З. Басовський, В.П. Буркат, М.В. Зубець та ін.; За ред.: М.В. Зубця, М.З. Басовського. –К.: ВНА “Україна”, 1995. –С.125-179.

2 Коваленко В.А. Индекс племенной ценности – показатель для оценки племенных свиней: Сб.науч.тр./Дон. СХИ, 1972. –Вып. 1. –С. 145-147.

3 Березовский Н.Д., Рыбалко В.П. Селекционно-генетические методы повышения продуктивности свиней на Украине //Преобразование генофонда пород. – К.: Урожай, 1990. –С.178-209.

4 Рябко В.М., Горлов А.И., Герасименко Т.Г. Совершенствование селекционных индексов животных // Цитология и генетика. –1991. -№5. – С.57-59.

Приведены результаты оценки откормочных качеств свиней разных генотипов и рекомендации по использованию селекционного индекса.

The results of the evaluation of the fattening qualities of pigs of different genotypes and the recommendations on the selectional index have been presented.

УДК:636.4

ПЛЕМІННІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ В ПОРОДІ ЛАНДРАС

В.О.Медведєв, О.М.Церенюк, А.І.Хватов, Л.В.Розсоха

Інститут тваринництва УААН

У статті наведено дані про стан та основні напрями селекційно-племінної роботи з породою свиней ландрас в Україні.

ландрас, спеціалізовані м'ясні породи, популяції, селекційно-племінна робота, генотипи

Свині породи ландрас є найчисленнішою спеціалізованою м'ясною породою у світі. Найбільша частка їх у високорозвинутих державах (30-80%), а в Данії вона є єдиною моно-породою.

На базі цієї породи створені популяції бельгійської, датської, фінської, французької, шведської, канадської, української та інших селекцій.

В Україні ще у 1991 році було затверджено новий заводський тип української селекції в породі ландрас – УЛН 1. Робота велася на протязі 43 років під науково-методичним керівництвом доктора с.-г. наук, професора Медведєва В.О. Авторами типу стали 18 науковців і практиків (Медведєв В.О., Яцун Я.Я., Топіха В.С. та ін.). Нині роботу продовжують Медведєв В.О., Хватов А.І., Розсоха Л.В.

Сучасні ландраси є нащадками у 31-40 поколінні від імпортованих тварин, що вперше були завезені в країну у 1948 і пізніше з Канади, Швеції, Англії у 1960-1964 р. Ці тварини уже мало схожі на вперше завезених тварин. У результаті тривалої акліматизації тварини позбавилися багатьох вад і недоліків екстер'єру і конституції, підвищилась їх відтворювальна здатність і м'ясна продуктивність.

Свині нового заводського типу мають високі показники росту, розвитку і продуктивності. Жива маса дорослих кнурів – 300-330 кг, довжина тулуба – 183-189 см; маток – відповідно 230-250 кг і 165-169 см.

На контрольній відгодівлі нащадки досягають живої маси 100 кг за 172-180 днів при середньодобових приростах 775-823 г, витратах кормів на 1 од. приросту – 3,34-3,6 корм од., довжині напівтуші – 96-102 см, масі окосту – 10,9-11,4 кг і товщині шпику над 6-7 грудними хребцями – 25-27 мм.

Ще вищих показників продуктивності досягають при промисловому схрещуванні і гібридизації.

Порода ландрас була першою імпортованою спеціалізованою м'ясною породою в усіх регіональних системах розведення з використанням явища гетерозису.

Товарні гібриди досягали живої маси 100 кг за 170-185 днів при товщині шпику 25-29 мм і виході м'яса в туші до 63%. Планові породні поєднання за участю породи ландрас плануються в 20 областях України.

Для впровадження схрещування і гібридизації у 70-х роках була створена потужна племінна база.

Порода ландрас займала перше місце серед спеціалізованих м'ясних порід, вітчизняних аналогів ще не було.

Нині питома вага свиней породи ландрас зменшилась до одного відсотка серед інших порід. В Україну постійно завозяться тварини іноземної селекції, що не пройшли акліматизацію.

Станом на 01.01.2004 року свиней породи ландрас розводять 16 господарств у 10 областях України (табл.). Загальна чисельність свиней – в племінних господарствах становить 16291 голів, у тому числі 114 основних кнурів і 1659 свиноматок. Із них - в племзаводах – відповідно 5323, 36 і 413 голів, в племрепродукторах – 10968, 78 і 1246 голів. Середня багатоплідність становить 10,2 гол., у т.ч. в племзаводах – 10,5. Маса гнізда при відлученні у 2 місяці – 175,2-181,5 кг. Вік досягнення живої маси 100 кг – 182,2-200,7 дня, товщина шпику – 22,8-25,3 мм. Енергія росту – 540 г за добу.

1. Кількісні та якісні показники продуктивності свиней породи ландрас в Україні станом на 01.01.2004 р.

Область, господарство	Вивоз, гол.	у т.ч.		Усього, поголів'я	у т.ч.		Одержано приплоду, гол.		Багатоплідність, кг	Маса гнізда у 2 міс., кг	Вік досягнення ж.м.100 кг, днів	Товщина шпигу, мм	Середньодобовий приріст, г	Реалізован о молодняку	
		ПР	ПЗ		кнурів	маток	усього	у т.ч. маток						усього	у т.ч. кнурів
Дніпропетровська, ТОВ “Агр”Прогрес”	1	1	-	536	6	65	681	642	9,0	174	202	-	291	19	-
Донецька, ТОВ АПК “Донецький”	1	-	1	567	5	70	1451	1131	10,0	156	187	26	461	11	11
Запорізька, ТОВ “Агропромислова компанія”	1	-	1	2602	11	213	6061	4396	11,0	190	179	16	717	390	185
Івано-Франківська, ТОВ “Росан-Агро”	1	1	-	599	7	177	4635	3890	10,0	189	-	-	570	112	66
Київська, СВАО “АК” Калита”	1	1	-	680	30	65	1940	1110	9,0	180	200	24	412	9	9
СЛОВ “Агросвіт”	1	1	-	1397	6	100	1852	1502	9,0	175	185	26	660	86	31
Одеська, СП “Дністрогібрид”	1	1	-	309	4	50	989	989	11,0	165	-	-	541	165	115
Тернопільська, ПСП АФ “Торинь”	1	1	-	287	5	39	702	702	10,0	175	205	-	520	21	-
Харківська, ФГ “Кегичівське”	1	-	1	1204	15	80	1345	1185	10,0	175	188	25	381	-	-
ВСАТ “АК” Слобожанський”	1	-	1	950	5	50	1025	900	11,0	180	175	24	567	-	-
Херсонська, ННСГЦ з В ІТСР ім. М.Іванова “Асканія-Нова”	1	1	-	185	6	20	373	310	11,0	160	205	26	489	8	3
Чернівецька, ВАТ “Буковина-племсервіс”	1	1	-	38	-	20	321	216	11,0	199	-	-	450	38	2
НВПІП “Селекція-плюс”	1	1	-	115	-	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ПП “Колос”	1	1	-	2030	4	301	1747	1747	10,0	194	203	-	798	-	-
СЛОВ “Євросвинка”	1	1	-	2687	4	197	3046	3046	11,0	199	201	-	582	3	3
СЛОВ “Колосок-1”	1	1	-	2105	6	187	6345	2352	10,0	187	205	-	655	301	-
Всього по Україні	16	12	4	16291	114	1659	32513	24118	10,2	179,9	194,6	23,8	540	1163	425
у т.ч.: племзаводи (ПЗ)	4	-	4	5323	36	413	9882	7612	10,5	175,2	182,2	22,8	532	401	196
племрепродуктори (ПР)	12	12	-	10968	78	1246	22631	16506	10,1	181,5	200,7	25,3	543	762	229

Реалізовано всього 1163 гол. племінного молодняку, в т.ч. 425 гол. кнурів. Це лише 16% від можливого ресурсу.

Сьогодні по імпорту завозиться поголів'я французької (ТОВ “Дністро-гібрид”), датської (ВАТ “Агрокомплекс” Мелітопольський м'ясокомбінат”), англійської (ВАТ племзавод “Степной”), фінської (ТОВ “Агропромисловий комплекс “Донецький”)) селекцій.

Це зумовлює необхідність вивчення ефективності поєднання генотипів різної селекції, визначення племінної і продуктивної цінності кнурів і маток, оцінки ремонтного молодняку за власною продуктивністю.

Визначення видатних генотипів дасть змогу створювати нових родоначальників заводських ліній, родин та видатних тварин.

При цьому необхідне упорядкування генеалогічної структури, бо іноземні генотипи не мають окремих ліній і родин, а тільки загальні позначення (наприклад, L02 - для англійської, FH-012 – для французької селекції).

На перспективу планується метод чистопородного внутріпородного розведення з кросуванням генотипів імпоротної та вітчизняної селекцій, створення нових генеалогічних структур. Селекція – роздільна, переважна за обмеженою кількістю ознак. Провідними ознаками є енергія росту та м'ясність. Імпортні генотипи відзначається високою відтворювальною здатністю, що дає змогу використовувати їх в якості другої суперплодовитої материнської породи.

Це покращує систему розведення свиней з організацією не тільки двопородного схрещування, а і трипородного та гібридизації.

Для забезпечення потреб спеціалізованих господарств у м'ясних генотипах породи ландрас слід середній розмір племзаводів збільшити до 100 основних свиноматок, репродукторів – 70-80, замість 50 і 30 гол. відповідно до нині чинних вимог та з 20-25 голів в окремих господарствах.

При державному науково-виробничому концерні “Селекція” або інститутах-координаторах необхідно створити асоціації по окремих породах, у т.ч. і в породі ландрас. Тепер Інститути виконують лише методичне керівництво породою, не маючи інших важелів впливу на розширення ареалу і поголів'я свиней.

Подальше підвищення продуктивності вимагає систематичної оцінки племінної цінності ремонтного молодняку за власною продуктивністю, а кнурів – за відгодівельними і м'ясними ознаками нащадків.

Селекціонерам вкрай необхідні і державні книги племінних тварин, публікації результатів породовипробування і оцінки племінної цінності кнурів, розробки Програми селекції породи. Природньо, що ці заходи дадуть позитивний результат при повноцінній і достатній годівлі та сприятливих умовах утримання, ветеринарному благополуччі.

Тому вирішення питання відновлення поголів'я і підвищення його продуктивності слід вирішувати комплексно. Це буде сприяти відновленню ефективності галузі свинарства.

В статье приведены основные направления селекционно-племенной работы с породой свиней ландрас в Украине. Приведено состояние племенной базы.

In issue showed the main way of selection-breeding work with Landrase breed of pig in Ukraine, showed the breeding base of these breed in Ukraine.

УДК 636.4.082:575

ІМУНОГЕНЕТИЧНІ ВІДМІННОСТІ СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ ЧОРНОЇ ПОРОДИ У ПОРІВНЯННІ З ДИКИМИ ФОРМАМИ СВИНЕЙ

І.Ф. Парасочка

Інститут тваринництва УААН

Наведено результати вивчення алелофонду свиней великої чорної породи в порівнянні з дикими формами свиней європейського підвиду.

свині, популяція, групи крові

Існуючі в даний час породи свиней походять від європейського й азіатського дикого кабана. У процесі одомашнення у нащадків підвидів дикого кабана під впливом людини й умов середовища поступово відбулися значні зміни. Безсумнівно, проведений людиною, в процесі одомашнювання свиней, добір, вплинув і на генетичні особливості поліморфних систем груп крові.

На території СНД, як тепер загально визнано, живе єдиний вид кабана *S. scrofa* L., що включає 5 підвидів: центральноєвропейський (*Sus. scrofa* L.), кавказький чи румунський (*S. s. attila*), середньоазіатський (*S. s. nigripes*), сибірський (*S. s. sibiricus*) і уссурійський (*S. s. ussurius*). Більшість порід (велика біла, ландрас, велика чорна, дюрок, брейтівська, латвійська біла й ін.) виведені в основному з використанням свиней, що мають кровність дикого кабана європейського підвиду [2].

Велику чорну породу свиней виведено на південному заході Англії у другій половині XIX сторіччя шляхом схрещування чорних свиней Ессекса і Суфолка (Східна Англія) та висловухих свиней Девона і Корнуела (на самому південному заході Англії). Тому цих свиней ще називають корнуельськими. Додавалася також кров чорних гвінейських кабанів та чорних неаполітанських свиней з Італії.

Тварини життєздатні, резистентні до ряду найбільш поширених захворювань, невибагливі до умов утримання та годівлі, добре пристосовані до різних кліматичних умов.

У країну вперше для всієї тодішньої Російської імперії свині великої чорної породи були завезені в с. Савинці Миргородського повіту Полтавської